

***La cinquena planta* - Manuel Baixauli, Proa**

Com a les obres anteriors de Manuel Baixauli (Sueca, 1963), a la novel·la *La cinquena planta* les fronteres del temps, de l'espai, del somni, de l'al·lucinació i de la mort són permeables. Escrit en forma d'escenes no correlatives, el llibre es desplega com una xarxa on els personatges entren en contacte prescindint de les lleis que ens pensem que sostenen el món.

A partir de l'ingrés del protagonista en un sanatori, el director, un zelador, una fisioterapeuta i tot de pacients li sembren la vida d'enigmes. Amb una prosa que és lícit qualificar de poètica, un narrador dotat d'una gran capacitat d'autoobservació submergeix el lector en la fantasia metafísica i l'horror psicològic.

Com a la novel·la *L'home manuscrit*, hi trobem una col·lecció de fotografies de morts. Com al recull de contes *Espiral*, a l'autor li abelleix dialogar amb ell mateix. Com a la novel·la *Verso*, topem amb la soledat, la reclusió i una sensació de perill que no s'esvaeix quan hem acabat el llibre. Com a tota la seva obra, hi trobem múltiples formes d'art: la pintura dels núvols, la música de l'ànima, l'arquitectura metafòrica, la fotografia obsessiva i sobretot la literatura del jo. "Escrivint vivia més intensament el que m'oferia el món, però també vivia el que no m'oferia el món", diu el narrador. La facilitat per canviar de dimensió fa pensar en les pel·lícules de David Lynch, mentre que el muntatge en paral·lel recorda les narracions de Robert Coover. Però no ens enganyem: a qui s'assembla més Manuel Baixauli –rarsa, luxe, opacitat, hipnosi– és a ell mateix.

En una llista de sinopsis d'un autor de culte inclosa en un dels capítols hi trobem l'entrellat d'alguna situació no aclarida, però no tots els misteris de *La cinquena planta* es poden resoldre amb la facilitat d'Hercules Poirot. Baixauli, morbós però també lúdic, fa parlar un personatge que va desaparèixer de la versió inicial d'una novel·la anterior, s'entrevista a si mateix i comenta els canvis que va sofrir la coberta de *L'home manuscrit*. Aquestes coqueteries, però, estan vinculades a la trama, que no es limita en absolut a la metaliteratura. El lector té la sensació que Baixauli ha escrit amb tota llibertat. Aquest fet, que a vegades ocasiona vergonya aliena, en el seu cas proporciona una rara felicitat.